

Dòlars a corre-cuita

La proximitat de les presidencials russes del 16 de juny instiga en el món occidental una mena de cursa pro-ieltsinista contra rellotge per evitar amb dòlars allò que és alhora possible i indesitjable. No és que l'OTAN, la Unió Europea i el Fons Monetari Internacional (FMI) tinguin cap devoció especial a Boris Ieltsin, però encara els fa més por de veure el líder comunista Guennadi Ziugànov i el seu Bloc Nacional Patriòtic instal·lats al Kremlin.

I així, a corre-cuita, ha estat com l'FMI ha concedit el crèdit de 10.000 milions de dòlars seguit, al cap de pocs dies, d'un altre de 3.000 milions de marcs, gestionat per un consorci bancari alemany. Tot això mentre el G-7, l'anomenat grup de països més rics del món, prepara per al 19 d'abril una cimera a Moscou que, a més de tractar de qüestions de seguretat nuclear, en el desè aniversari de Txernòbil, servirà per expressar el suport occidental a la candidatura de Ieltsin.

L'opinió pública russa però, continua apostant per Ziugànov i el seu projecte de restablir la Unió Soviètica i l'estat assistencial, que és tant com dir recuperar la dignitat nacional i imperial, a més d'unes pensions suficients, la sanitat i l'ensenyança. De mala qualitat, sí, però assegurades i gratuïtes.

L'ensorriment d'aquests mínims s'hauria pogut evitar fa set anys, sis i fins i tot cinc, quan es va veure clar que Gorbtxov no era la reforma del socialisme real, ans n'era l'estat terminal. Institucions financeres poc sospitoses d'esquerranisme, com el Banc Europeu per la Reconstrucció i el Desenvolupament (BERD), han reconegut que els centres de poder econòmic occidentals han ajudat més aviat poc en la reconstrucció de l'Europa central i oriental, i especialment han ajudat poc Rússia. Una xifra significativa seria aquesta: des de l'ensorrada

de l'URSS, al 1991, el total d'inversions estrangeres no arriba als 7.000 milions de dòlars (exactament, 6.700 milions). L'any 1995 les empreses estrangeres van invertir a Rússia 1.500 milions de dòlars; en aquest mateix període, els dòlars invertits a la Xina sumen més de 38.000 milions. La comparació ja ho diu tot.

Entre barroeres formulacions sobre "la fi de la història" i "el nou ordre mundial" els soviètics van haver d'aguantar tota mena d'humiliacions. Potser les pitjors van ser la d'haver d'entomar la befa de la premsa occidental sobre la falta de punteria dels els coets Scud llançats per l'Iraq en la guerra del Golf Pèrsic; o la de les televisions europees i nord-americanes transmetent a tot el món l'arribada d'avions carregats d'ajuda humanitària —que per als russos era tant com caritat pública— coordinats per l'OTAN.

Aquesta escalada de prepotència occidental va desoir advertències realistes que, com les de Henry Kissinger, convidaven Occident a invertir a Rússia, per molt que semblés car, perquè el perill d'una desestabilització encara podia ser-ho més. Aquesta visió era compartida pels economistes de Harvard que, juntament amb Grigori Iavlinski, van elaborar una mena de Pla Marshall per a Rússia amb xifres ben concretes: durant cinc anys caldria fer arribar a Rússia, entre préstecs i inversions, no pas menys de 35.000 milions de dòlars. Aquestes xifres van espantar els centres financers que es van inclinar per donar suport a la l'anomenada teràpia de xoc del 1992 d'Iegor Gaidar.

El 63% dels russos que viuen amb ingressos inferiors a la renda per càpita es miren amb recança tots aquests dòlars deixats i escolten amb desconfiança les promeses de mercat, justícia i democràcia que vénen de l'oest. Per ells és com si algú els volgués rentar la cara amb una tovallola bruta. ■

LLIBERT FERRI

“Entre barroeres formulacions sobre ‘la fi de la història’ i ‘el nou ordre mundial’ els soviètics van haver d’aguantar tota mena d’humiliacions.”

Els crèdits

